

6. 4. 2022

LJUDSKA PESEM – S POSVETILOM SLOVENSKEMU OKTETU FOLK SONGS – DEDICATED TO THE SLOVENE OCTET

Jubilejnih 70 let Slovenskega okteta in
Festivala Ljubljana / Jubilee 70 years of
Slovene Octet and Ljubljana Festival

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2022 je župan Mestne občine
Ljubljana Zoran Jankovič.

Sreda, 6. aprila 2022 ob 19.30
Wednesday, 6 April 2022 at 7.30 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

LJUDSKA PESEM – S POSVETILOM SLOVENSKEMU OKTETU FOLK SONGS – DEDICATED TO THE SLOVENE OCTET

SLOVENSKI OKTET / SLOVENE OCTET

Andrej Oder, Rok Ferenčak, prvi tenor / *first tenor*
David Jagodic, Janez Triler, drugi tenor / *second tenor*
Jože Vidic, Darko Vidic, bariton / *baritone*
Janko Volčanšek, Marcel Slakonja, bas / *bass*

Program / Programme:

Uroš Krek: N'COJ JE PA ENA LEPA NOČ (slovenska ljudska)
Darijan Božič: DRUMLCA (koroška ljudska)
Zdravko Švikaršič / Andrej Misson: PUABI POJO (koroška ljudska)
Matiija Tomc / Valens Vodušek: ZAGORSKI ZVONOVI (gorenjska)
Andrej Makor: DVE O SLOVESU
Dobro jutro mamica (dolenjska ljudska)
Nevesta le vzemi slovo (dolenjska ljudska)
Danilo Švara: MOJ OČKA (slovenska ljudska)
Fran Venturini / Janez Bole: NOCOJ PA, OH, NOCOJ (ponarodela)
Marijan Gabrijelčič: LŪBA DRAGA (prekmurska ljudska)
Katarina Pustinek Rakar: ZREJLO JE ŽITO (prekmurska ljudska)
Larisa Vrhunc: DVE PREKMURSKI
Racka trava (prekmurska ljudska)
Nakovaška (prekmurska ljudska)
Rado Simoniti: LJUBAVNE PESMI IZ REZIJE (rezijanska ljudska)
Valens Vodušek: DA HÖRA TA ČANINOVA (rezijanska ljudska)
Pavle Merku: TANA SARTE (rezijanska ljudska)
Tomaž Habe: ČIV, ČIV, ČIV (istrska ljudska)

Tokratni koncert sestavljajo ljudske pesmi v uglasbitvah skladateljev, ki so Oktetu skladbe posvetili ali bili z njim povezani na poseben način. V program je uvrščena pristna slovenska zborovska ljudska pesem, ki je izjemna tako umetniško kot sporočilno, srečali jo bomo v vseh njenih podobah, premisah in izraznostih: ljubezenske, žalostinke (slovo, minljivost in smrt) in veseljaške (napitnice). Petje je bilo v zgodovini slovenskega naroda ne samo umetniško-kulturno pomembno, ampak tudi narodnobudiljsko. Z njim smo gradili našo identiteto, saj je (bilo) tesno povezano z jezikom.

Uroš Krek (1922–2008) je eden izmed pomembnejših slovenskih skladateljev 20. stoletja, ki je v svojo glasbo rad vpletal tudi folklorne elemente. Ljudsko glasbeno izročilo z etničnega ozemlja (od Rezije do Porabja) je zbiral, zapisoval in preučeval. **N'coj je pa ena lepa noč** je napisal kot glasbeno podlago za film *Lucija* iz leta 1965. Pesem v filmu zapoje prav Slovenski oktet. Kasneje je avtor skladbo nadgradil in ji dodal tenorski solo. Slovenski oktet jo bo tokrat izvedel v prvotni verziji.

Slovenski skladatelj in dirigent **Darijan Božič** (1933–2018) je s Slovenskim oktetom stkal posebno prijateljsko zgodbo. Zasedbo je kot umetniški vodja usmerjal med letoma 1972 in 1974 ter takrat zanjo napisal več skladb, med katerimi je koroška ljudska **Drumlca**, v kateri je slišati vso lepoto vasovanja. Po tej pesmi se imenuje tudi zadnja zgoščenka Slovenskega okteta iz leta 2021.

Prvotno uglasbitev koroške ljudske **Puabi pojo** je napisal **Zdravko Švikaršič** (1906–1986), folklorist in skladatelj, ki se je posvečal zbiranju in obdelovanju koroških ljudskih pesmi ter izdal več zbir. Kasneje je pesem priredil **Andrej Misson** (1960), slovenski skladatelj, raziskovalec in strokovnjak na področju kontrapunkta, pedagog, zborovodja ter poustvarjalec na klavirju in čembalu, ki se udeležuje tudi kot predavatelj na različnih glasbenih simpozijih in pisec strokovnih glasbenih člankov. Pesem je razširjena v dvozborje, v kateri se vzpostavi dialog med skupinama.

Skladateljsko delo **Matiije Tomca** (1899–1986) je zelo raznoliko: od cerkvene do posvetne in ljudske glasbe, največ pa je napisal prav za zборе. Čeprav je zase govoril, da je bolj skladatelj ritma kot melodije, tega ne bi mogli reči za gorenjsko ljudsko **Zagorski zvonovi**. Glavna odlika te pesmi je ravno melodija, ki je postala ponarodela. V njej se je Tomc naslonil na notni zapis Franceta Marolta, ki je zapisal gorenjsko različico napeva Miroslava Vilharja. Ta je ljudskemu besedilu dodal tudi zadnje verze. V dogovoru z Matijo Tomcem je skladbo za oktet priredil **Valens Vodušek** (1912–1989). Žalostinka govori o dekletu, ki ga je smrt pobrala v rosnih letih.

Andrej Makor (1978), ki prihaja s Koprškega, je eden najpogosteje izvajanih skladateljev mlade generacije. Za svoje skladbe je prejel vrsto uglednih nagrad. Čeprav je njegov opus raznolik, pa ima posebno mesto v njem zborovska glasba. **Dve o slovesu (Dobro jutro mamica, Nevesta le vzemi slovo)** izhajata iz Zagorice v Dobropolju. Prvotno ju je napisal za Ano Erčulj in vokalno skupino Gallina. Na željo Jožeta Vidica je skladbi aranžiral s posvetilom za Slovenski oktet.

Najlepši prispevek **Danila Švare** (1902–1981), profesorja na Akademiji za glasbo in dolgoletnega ravnatelja Opere v Ljubljani, slovenski zborovski pesmi so prav njegove mojstrske obdelave znanih ljudskih pesmi. **Moj očka ima konjča dva** je le ena v nizu številnih, ki jih je skladatelj napisal za Slovenski oktet. Skladbo je pri skladatelju naročil tedanji umetniški vodja Janez Bole.

Najdaljši staž v repertoarju Slovenskega okteta ima ljudska **Nocoj pa, oh, nocoj Frana Venturinja** (1882–1952). Priredbo je pripravil prvi umetniški vodja zasedbe, **Janez Bole** (1919–2007). Oktet jo je prvič zapel na prvem koncertu v Trstu in pesem je doživela velik uspeh. Ker jo je poslušalstvo tako dobro sprejelo, jo je Oktet spet zapel že na naslednjem koncertu in potem vseh sedemdeset let; včasih v rednem programu, drugič kot dodatek.

Prvi kompozicijski uspehi **Marijana Gabrijelčiča** (1940–1998), rojenega na Gorenjem Polju, so zborovski in povezani z rodno Primorsko. Življenjska pot ga je peljala v Škofjo Loko, vendar pa se je vračal v domače kraje; po navdih ali k sorodnikom in prijateljem, pogosto pa k snovanju festivala Kogojevi dnevi. Kot zborovski skladatelj je rad posegal po ljudski glasbi in motiviki. **Lüba draga**, ki jo je napisal v zadnjem letu življenja – v letu 1997, je ljudska iz Šulincev. Skladbo je, tako kot mnoge druge za Slovenski oktet, napisal na željo Antona Nanufa. Oktet jo je krstno izvedel na Kogojevih dnevih.

Zrejlo je žito je prekmurska ljudska pesem, ki v sebi nosi globoko žalost ženske, ki nima ljubega: «Zrejlo je žito, je žuta slama, žalostna dekla, kaj nemaš ljuboga.» Pesem je dragocena, saj opisuje bolečo izkušnjo ženske. **Katarina Pustinek Rakar** (1979) kot ustvarjalca išče navdih v sebi, v svojem občutju neposrednega življenja. Njen intimni odnos do slovenskega glasbenega izročila pa zaznamuje kompozicijsko misel v njenih skladbah. Skladbo je napisala za Slovenski oktet in jo posvetila spominu na njegovega pokojnega člana, Marjana Trčka.

Larisa Vrhunc (1967) pri ustvarjanju izhaja iz sotočja starega in obstoječega, slednje se izteka v osebno, v pojmovno stekališče različnega. Novo išče v estetskem arhivu preteklosti. Zanj je značilna glasba, ki odseva visoko profesionalno pisavo. Ne odklanja minulega in išče sporočilnost v dramskem loku kompozicije. Za moški zbor je leta 1998 uglasbila prekmurski ljudski pesmi **Racka trava** (Madžarska trava) in **Nakovaška**. Oktet ju je še istega leta krstno izvedel na Kogojevih dnevih.

Rado Simoniti (1914–1981) sodi med skladatelje, ki so Oktetu namenili veliko skladb. Zanj je značilno, da je imel poseben odnos do tradicije in kulturnih edinstvenosti domačih krajev. Na poseben liričen način je upesnil skladbe s prepoznavnim primorskim melosom. S pomočjo blagovnočrtnih harmonij je dosegel melodičnost, polno mehko in toplino. **Ljubavne pesmi iz Rezije** so niz starih domačih motivov, uglasbenih v izvrinem rezijanskem narečju: *Da lipa moja rožica; Na mi plažala prit nu prit; Da lipa ma!*

Etnomuzikolog, dirigent in pianist **Valens Vodušek** je bil med letoma 1956–72 umetniški vodja Slovenskega okteta. S premišljeno programsko politiko je pripomogel k tolikšnemu uspehu zasedbe doma in na tujem, da je postal zgled pevskega ansambla in tudi glasnik slovenske ljudske pesmi. Za oktet je napisal veliko priredb različnih skladb vse od renesanse do sodobnosti. Za delo z Oktetom je leta 1964 prejel Prešernovo nagrado. Bil je pomemben na področju ljudske glasbe; ovrgel je nekatere dotlej veljavne trditve in odločilno vplival na metodološka izhodišča pri raziskovanju verzov in kitičnih oblik ljudske pesmi. **Da hōra ta Čaninova** je ljubezenska po zapisu s Korit.

Tržaški skladatelj **Pavle Merkù** (1927–2014) je kot skladatelj, etnomuzikolog in slovenist raziskoval kulturno dediščino Rezije in Benečije. S svojo glasbeno ustvarjalnostjo, ki jo je razvil pod vplivom raziskovanja ljudskega izročila vseh obrobnijskih pokrajin slovenskega ozemlja, je slovenski kulturi vrnil neprecenljivo bogastvo ustnega

izročila. **Tana sarfe** je ljubezenska ljudska pesem po zapisu s Solbice. Celotno zbirko ljudskih pesmi je z osebnim posvetilom poklonil Slovenskemu oktetu.

Tomaž Habe (1947), tako kot Marijan Gabrijelčič, sodi v krog skladateljev, ki so v težnji po avtorskem izražanju po začetnih poskusih približevanja osrednjim slogovnim tokovom Evrope naredili odklon v lastno govorico, v kateri so iskali zlasti izvirnost in svojo umetniško identiteto ter bili v tem uspešni. Šavrinska **Čiv, čiv, čiv** je ljudska pesem iz Sv. Petra v Istri, ki jo je posvetil Oktetu in njegovemu umetniškemu vodji Jožetu Vidicu.

Slovenski oktet od svoje ustanovitve leta 1951 velja za najbolj reprezentativen slovenski moški vokalni komorni sestav. Njegov repertoar je izjemno širok in raznolik. Posebno skrb namenja slovenski pesmi, tako ljudski kot umetni, ki jo z veseljem ponese tudi med rojake in ljubitelje petja po svetu. V sedmih desetletjih se je predstavil na vseh pomembnejših domačih in mnogih uglednih mednarodnih odrih. Od ustanovitve je v njem pelo več kot 40 pevcev. Nekateri od njih so bili vodilni mednarodno prepoznavni slovenski solisti, drugi so bogatili zven zasedbe s svojo ljudskostjo, neposrednostjo in toplino. Za odličnost sestava je skrbelo pet umetniških vodij: Janez Bole, dr. Valens Vodušek, Darijan Božič, Anton Nanut in dr. Mirko Cuderman. Od leta 2008 je umetniški vodja Jože Vidic, prvak Slovenskega narodnega gledališča Opera in balet Ljubljana. Izdal je več kot 60 plošč, kaset in zgoščenk, na katerih je imela slovenska pesem pomembno mesto. Kot poklon generacijam Slovenskega okteta je sestav leta 2007 izdal knjigo Borisa Pangerca *Slovenski oktet*. Za svoje delovanje je bil dvakrat nagrajen s Prešernovo nagrado, nagrado Društva slovenskih skladateljev, Drebosnjakovo nagrado, nagrado Orlanda di Lassa, z velikim zlatim znakom svobode Republike Slovenije (1996) in častnim priznanjem Svetovnega slovenskega kongresa (2016). V tedanji zasedbi deluje od leta 2019.

Metka Sulič

The Slovene octet first sang in 1951 in the Slovenian Philharmonic Hall, and ever since then it has been considered the most representative Slovenian male, vocal, chamber ensemble. In 70 active years it has performed on almost all major Slovenian and international concert stages, and at the Ljubljana Festival on numerous occasions. Its primary mission is to preserve and enhance Slovenian vocal music. The octet combines an affinity for art and the work of numerous individuals who have through the years co-created an example for others. It devotes particular attention to Slovenian songs, both folk and composed, which it always presents with special enthusiasm on Slovenian concert stages, but also enjoys performing to expatriates and lovers of song around the world. The octet's repertoire is extremely broad and diverse, as it includes compositions from the Renaissance to folk songs from various nations, from classicism and the romantic period to modern compositions, many of them written or adapted specially for the octet. The Slovene Octet will present a selection of folk songs that have been adapted for it by Slovenian composers. With its commitment to the group's original mission, it continues to preserve the reason for which it was founded. The selection of songs will take it back to its early years, when it shone with its simple presentations of folk songs.

Slovenski oktet si pridržuje pravico do spremembe programov.
The Slovene octet reserves the right to alter the programme.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED:

11. 5. 2022 ob 19.30 / at 7.30 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

AVE MARIA

7. 9. 2022 ob 20.00 / at 8.00 pm
Poletno gledališče / Summer Theatre, Križanke

JUBILEJNI GALA KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA JUBILEE GALA CONCERT OF THE SLOVENE OCTET

19. 10. 2022 ob 19.30 / at 7.30 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

SEDEM SI ROŽ

16. 11. 2022 ob 19.30 / at 7.30 pm
Križevniška cerkev / Križevniška Church, Križanke

S POSVETILOM SLOVENSKEMU OKTETU DEDICATED TO THE SLOVENE OCTET

Glavni sponzor / General sponsor:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, april / April 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana